

ผลงานด้านวิชาการและการวิจัย
กลุ่มอนามัยแม่และเด็ก สำนักส่งเสริมสุขภาพ

.....

ชื่อ-นามสกุล นางประภาภรณ์ จังพานิช

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

เรื่อง การศึกษาสถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย ปี 2564

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัย ปี 2564 เปรียบเทียบพัฒนาการเด็กปฐมวัย กับปี 2560 ในระดับเขตและระดับประเทศ พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กของผู้เลี้ยงดูหลัก พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามคู่มือ DSPM ของผู้เลี้ยงดูหลัก และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นพ่อหรือแม่หรือบุคคลในครอบครัวที่ใช้เวลาในแต่ละวันในช่วงกลางวันกับเด็กมากที่สุดและดูแลเด็กอย่างน้อย 6 เดือนขึ้นไปและเด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 9 เดือนถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน จำนวน 5113คน โดยสุ่มแบบ Multi-stage stratified sampling จาก 12เขตสุขภาพทั่วประเทศ ไม่รวมกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม ประเมินภาวะการเจริญเติบโต ตรวจสุขภาพช่องปากและประเมินพัฒนาการเด็กด้วย DENVER II ผลการศึกษา พบว่าเด็กปฐมวัยไทยมีพัฒนาการสมวัยรวมทุกด้าน ร้อยละ 70.3 เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบเด็ก อายุ 0-2ปีและ 3-5 ปีมีพัฒนาการสมวัยรวมทุกด้าน ร้อยละ77.2และ63.2 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจพ.ศ. 2560 พบว่าสถานการณ์พัฒนาการสมวัยเด็กปฐมวัยไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ยังต่ำกว่าเป้าหมายประเทศ คือ ร้อยละ 85 ผู้เลี้ยงดูหลัก ร้อยละ 61.3ได้รับคู่มือ DSPM ได้อ่านและใช้คู่มือ DSPMร้อยละ37.6 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ อาชีพของพ่อ อายุแม่ของเด็กขณะตั้งครรภ์ การฝากครรภ์ครั้งแรกก่อน 12 สัปดาห์ การติดเชื้อของแม่ในระหว่างตั้งครรภ์ อายุของเด็ก เพศของเด็ก เด็กยังกินนมแม่ การให้นิทานให้เด็กฟัง การมีคราบน้ำลายหรือในช่องปากเด็ก และพฤติกรรมการใช้คู่มือ DSPM ของผู้เลี้ยงดูหลัก ข้อเสนอแนะ : มีระบบการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลพัฒนาการเด็กปฐมวัยเพื่อใช้ติดตามวางแผนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถคืนข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ พัฒนาระบบบริการคลินิกเด็กสุขภาพดีให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เน้นการคัดกรองพัฒนาการ การสอนและฝึกทักษะให้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กใช้คู่มือ DSPM ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก รณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างกระแสให้ครอบครัว ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความรู้และเกิดความตระหนักต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กและการฝากท้องก่อน12 สัปดาห์

คำสำคัญ: เด็กปฐมวัย พัฒนาการสมวัย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัย

การเผยแพร่

อยู่ระหว่างการแก้ไขบทความวิชาการ เพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

ผ่านความเห็นชอบ

(นายแพทย์โอฬาริก มุสิกวงศ์)

หัวหน้ากลุ่มอนามัยแม่และเด็ก สำนักส่งเสริมสุขภาพ